

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Обов'язковий ОК

Спеціальність	205 Лісове господарство
Освітня програма	Лісове господарство
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Суми – 2025

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА		
2	Факультет/ кафедра	Агротехнологій та природокористування / садово-паркового та лісового господарства		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма / спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	«Лісове господарство»		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання – 1 курс, другий семестр		
7	Кількість кредитів ЄКТС	8,0 кредитів ЄКТС, 240 годин		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл / денна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
				240
	Загальний обсяг годин та їх розподіл / заочна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
				240
10	Мова навчання	українська		
	Загальний опис освітнього компонента	Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Основним завданням виробничої практики є практична підготовка до самостійної роботи, поглиблення, закріплення теоретичних знань та практичних вмінь зі спеціальності і навчальних дисциплін циклу виробничої підготовки, набуття досвіду організаційно-виховної роботи в колективі, уміння працювати з матеріалами виробничої діяльності підприємства, використання їх для виконання кваліфікаційного завдання.		
14	Передумови вивчення ОК,	Пререквізити: фахові та загальні освітні		

	зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	компоненти 1– 3 курсів навчання Постреквізити: фахові практично орієнтовані освітні компоненти, підготовка кваліфікаційної роботи
15	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушення академічної доброчесності при вивченні ОК вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамоїтно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16	Ключові слова	

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ІХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Компетентності на досягнення яких спрямований ОК	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)	Як оцінюється РНД
ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт ФК 1. Здатність критично осмислювати проблеми	ПРН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані; ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також	Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Захист звіту

лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення ФК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природнокліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів. ФК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах ФК 7. Здатність застосовувати наукові дослідження з наголосом на регіональний контекст.	економічних, правових та екологічних аспектів; ПРН 10. Зрозуміло і недовозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства. ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах	
--	--	--

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Етап проходження практики	Зміст	Результат
Ознайомчий етап:	1. Інструктаж з охорони праці, техніки безпеки, протипожежних правил. 2. Ознайомлення з підприємством: – організаційна структура; – функціональні підрозділи; – лісовий фонд/об'єкти зеленого господарства. 3. Вивчення нормативної та виробничої документації (статуту, плани, карти, акти тощо).	Назва бази практики, місцезнаходження та адреса. Коротка характеристика лісорослинних умов. Лісовий фонд господарства: загальна лісова площа, лісистість, характеристика лісів. Річний план підприємства та його виконання. Управління виробництвом, штати за категоріями. Організація охорони праці на підприємстві.
	Описати роботи з одного виду рубок догляду. Додати одну технологічну карту, акт огляду місць рубок.	Правила рубок спеціального використання в лісах України. Документи лісництва з рубок догляду за лісом. Огляд у натурі, а також документація лісництва з рубок догляду. Книга рубок догляду за лісом Огляд місць рубок у натурі. Типові норми виробітку на рубках догляду за лісом і лісгосподарські роботи. Норми виробітку на лісгосподарські роботи Санітарні правила в лісах України.

	1. Ознайомлення з лісовпорядною документацією, лісотаксацийними показниками. 2. Участь у роботах з охорони та захисту лісу (патрулювання, виявлення шкідників, санітарний огляд). 3. Проведення обліку й оцінки лісових культур, лісовідновлення, догляду за лісовими культурами. 4. Виконання лісокультурних робіт (садіння, доповнення, догляд, механізовані й ручні методи). 5. Участь у підготовці площ до лісорозведення, підготовка ґрунту. 6. Робота з інструментами та технікою (GPS, бусоль, мотокоса, інвентар).	Організаційно-господарський план лісорозсадника. Скласти: проект лісових культур, акт технічного приймання лісових культур, польову карту інвентаризації лісових культур і польову карту атестації лісових культур. Провести лісопатологічний нагляд. Додати повідомлення про погіршення санітарного стану лісу і акт перевірки наземної сигналізації про появу шкідників, хвороб і пошкоджень лісу. Правила відпуску лісу на пні. Книга видачі лісу. Норми виробітку на лісозаготівельні роботи Нарядзавдання цеху переробки Типові норми на виготовлення ручним способом товарів народного споживання. Порядок спеціального використання лісових ресурсів. Книга лісових побічних користувань. Інструкція про лісові побічні користування Документація з побічних користувань і підсобного виробництва
Аналітико-рефлексивний етап	Узагальнення отриманого досвіду. Оформлення звітної документації: – щоденник практики; – характеристика підприємства; – аналітичний звіт; – особисті висновки. Оцінка ефективності власної роботи та здобутих компетентностей. Ідготовка презентації результатів для захисту практики.	Оформлення матеріалів практики: щоденника, звіту про виробничу практику, презентаційних матеріалів
Виконання індивідуального завдання	Виконання індивідуального завдання, поставленого керівником практики (в межах підготовки кваліфікаційної роботи)	Підготовка аналітичної довідки про стан виконання завдань кваліфікаційної роботи

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кіль-кість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кіль-кість годин
ПРН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;				
×	Пояснювально-репродуктивні методи: розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в	5	робота з документами, навчальною літературою, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація,	2

	контексті професійних завдань). Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.		демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	
ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів;				
	Пояснювально-репродуктивні методи: розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань). Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.	5	робота з документами, навчальною літературою, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	3
ПРН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.				
×	Пояснювально-репродуктивні методи: розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань). Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.	10	робота з документами, навчальною літературою, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	2
ПРН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства. ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах				
×	Пояснювально-репродуктивні методи: розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань). Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.	5	робота з документами, навчальною літературою, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	3

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуля 1, модуля 2), атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1.Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№ Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Навчальна практика		
Складання програми практики. Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці	10 балів/10%	1-й день практики
Виконання програми практики. Виконання індивідуальних завдань	40 балів/40%	Щоденно за період практики
Доповіді-презентації, відповіді і спільні обговорення	20 балів / 20%	Відповідно наказу про захист звітів з виробничої практики.
ВСЬОГО	100 балів/100 %	х

5.1.2.Критерії оцінювання

Компонент	Незадо-вільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<i>кількість балів за:</i>			
Складання програми практики. Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці	Щоденник відсутній і наявність інших об'єктів контролю не враховуються. Відсутня відмітка в журналі інструктажу з техніки безпеки. Виставляється загальна негативна оцінка за проходження практики.	Щоденник оформлений з порушенням вимог, не містить передбаченої ним інформації (зокрема щодо змісту виконаних завдань).	Щоденник у цілому містить належну інформацію, однак оформлений з порушенням встановлених вимог.	Щоденник оформлено належним чином, він містить повну інформацію про діяльність практиканта
Виконання програми практики. Виконання індивідуальних завдань	Здобувач вищої освіти систематично порушував установлені терміни виконання завдань. Вимоги щодо програми практики не виконано.	Здобувач вищої освіти не дотримувався календарного плану проходження практики. При цьому більшість вимог виконано, але окремі пункти змісту практики відсутні або недостатньо розкрити.	Здобувач вищої освіти у цілому дотримува-вся календар-ного плану проходження практики, однак допускав відступи від рекомендацій, при цьому виконані усі вимоги програми практики.	Здобувач вищої освіти чітко дотримувався календарного плану проходження практики. Сумлінно та вчасно виконував усі вимоги програми практики. Ним запропоно-вано власне вирішення виробничих питань, продемон-

				стровано активність, цілеспрямованість, креативність.
Доповідь-презентація звіту з практики	За наявності негативної характеристики керівника від бази практики або керівника від кафедри позитивна оцінка практики є неможливою. У випадку, якщо Здобувач вищої освіти не виконав програму практики хоча б за одним з етапів практики й одержав 0 балів за відповідний звіт, то бали, одержані за інші звіти, не враховуються і виставляється загальна негативна оцінка за результатами проходження практики.	Здобувач ВО не дає задовільних відповідей по суті поставлених запитань, не орієнтується у програмі практики або в окремих її частинах, або припускається грубих помилок, що дають змогу зробити висновок про невиконання або неналежне виконання програми практики, свідчать про відсутність реальних результатів практики і набутих практичних навичок та вмінь.	Здобувач ВО демонструє належні знання, переважно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей.	Здобувач ВО демонструє належні знання, вільно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики в цілому, чим підтверджує її виконання; надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання з програми практики.
Разом за семестр	0-59	60-74	75-89	90-100

5.2. Формативне оцінювання:

Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самого здобувача. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

Елементи формативного оцінювання	Дата
Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над ситуаційними задачами протягом занять	Під час проходження виробничої практики
Підсумковий тестовий контроль зі зворотнім зв'язком від викладача	Під час проходження виробничої практики
Обговорення обраних шляхів розв'язання обраної проблеми.	Під час проходження виробничої практики

Спостереження за здобувачем у процесі виконання завдання.	щотижнево, упродовж практики
Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань	щотижнево, упродовж практики

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

1. Збірник технічних умов на класифікацію лісоматеріалів. ДП «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр». Київ, 2019. 245 с.
2. Лісотакційний довідник / за ред. С.М. Кашпора, А.А. Строчинського. К.: Вініченко, 2013. 496 с.
3. Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України. Київ: Держлісагенство, 2013. 29 с.
4. Левандовська С.М., Хрик В.М. Основи лісорозведення та лісовідновлення: навчальний посібник для студентів агробіотехнологічного факультету. Біла Церква, 2014. 178 с.
5. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Лісові меліорації: підруч. К.: Аграрна освіта, 2010. 282 с.
6. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Лісостепу України: монографія. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2013. 651 с.
7. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Степу України: монографія. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2015. 527 с.
8. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів: затверджено наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.08.2010 р. № 260 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>.
9. Лісовий кодекс України: станом на 1 січня 2015 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852>.
10. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затверджено Наказом Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
11. Правила відтворення лісів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 1.03.2007 р. № 303 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/303-2007-п>.
12. Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості: затверджено Наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 13.07.2005 р. № 119 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1084-05>.
13. Правила рубок головного користування: затверджено Наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 р. № 364 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>.
14. Санітарні правила в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 р. No 555 (в редакції постанови КМ України від 26 жовтня 2016 р. № 756). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF>. 6.5.

Програмне забезпечення

Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання (Moodle), (Kahoot, LearningApp), тощо